

BRNĚNŠTÍ HOUSLAŘI ZASTOUPENÍ VE SBÍRCE
ODDĚLENÍ DĚJIN HUDBY MORAVSKÉHO ZEMSKÉHO
MUZEA.

Barbora Števkana Kadlíčková
(ÚHV, FF MU)

SBÍRKA HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ ODH MZM

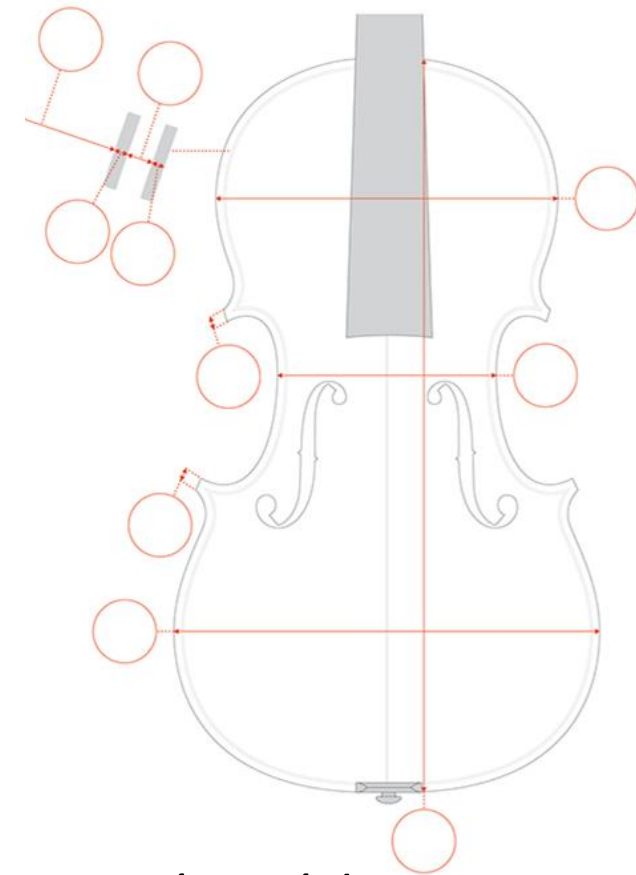
- celkem 537 nástrojů
- 80 smyčcových nástrojů
- depozitář v Oddělení dějin hudby – budova Janáčkovy varhanické školy, Smetanova ulice
- od roku 1994 - depozitář v augustiniánském klášteře na Mendlově náměstí
- od roku 2003 - depozitář na Starém zámku v Jevišovicích

OBSAH SBÍRKY SMYČCOVÝCH NÁSTROJŮ

- housle – 33+1
 - chanotické housle - 4
 - viola - 5
 - tenorová viola - 1
 - altový kvinton - 3
 - viola d'amour - 3
 - violoncello - 11+1
 - kontrabas - 2+1
 - viola da gamba - 4
 - viola da bardone - 1
 - srbské gusle - 1
 - gusle - 3
 - černoohorské gusle - 1
 - jednostrunný lidový nástroj podobný guslím - 1
 - niněra - 2
 - tromba marina - 1
 - skřipky - 1
- = 77 nástrojů + 3 bez katalogové karty

NÁVRH NOVÉ KATALOGIZACE

- Inventární číslo, signatura, název hudebního nástroje
- Jméno výrobce
- Datace
- Provenience
- Přepis, popis a fotografie štítku výrobce a opraváře
- Informace o historii nástroje – způsob získání, články, studie, prezentace na výstavách
- Podrobná fotodokumentace
- Podrobný popis nástroje, jeho vzhledu a jeho stavu
- Měření – délka celého nástroje, horní a dolní deska (délka, 3 šířky), luby, 3 menzury, ozvučné otvory (šířka, délka, vzdálenost), růžky, hlavice, hmatník, klenba.

- Rakousko (10): Sebastian Dallinger, Martinus Mathias Fichtl, Gebrüder Placht, Joannes Christophorus Leidolff, Nicolaus Leidolff, Andreas Ferdinandus Maýr, Ignatius Christianus Partl, Joannes Sadlmann, Michael Ignatius Stadlmann, Johann Anton Stauffer
- Itálie (7): Antonius et Hieronymus Fr. Amati, Carlo Tononi Bolognese, Joannes Bap. Bodio, Andreas Guarnerius, Joseph Guarnerius, Antonius Stradiuarius, Vimercati
- Německo (5): Paul Alletsee, Johann Christian Ficker, Peter Harlan, Jacobus Steiner, Johann Georg Voigt
- Brno (8): Antonín Galla, Albert Hoschek, Jakob Kliment, Josef Kliment, Franz Anton Wild, Ignaz Andreas Wild, Bernard Wutzelhofer, Sebastian Wutzelhofer
- Praha (3): Johann Ulrich Eberle, Carolus Hellmer, Johann Georg Voigt
- Bratislava (2): Joannes Georgius Leeb, Mathias Thir
- Schönbach/Luby (2): A. Kreutzinger, Johann Andreas Hümmer
- Olomouc: Martin Brunner
- Znojmo: Willibald Kreutzinger
- Litoměřice: Anton Mitteis
- Paseky nad Jizerou: Věnceslav Metelka

DĚJINY HOUSLAŘSTVÍ V BRNĚ A BRNĚNSKÁ HOUSLAŘSKÁ ŠKOLA

- Od roku 1650 – Martin Sügkr z Olomouce
- 17. století – tyrolské a italské vlivy
- 18. století – vznik brněnské houslařské školy
- Johann Benedikt Wasner (1690-1759) → Johann Joseph Hentschl (1709-1782) → Sebastian Wutzelhofer II. (1754-1807) → částečně Bernard Johann Wutzelhofer (1789-1861)

Znaky:

- velmi dlouhé a otevřené C výřezy, uprostřed téměř rovné
- zkrácená a široká horní část korpusu
- zkrácená dolní část korpusu
- neobvyklé vedení křivek korpusu
- úzké zvukové otvory Stainerova typu

SEBASTIAN WUTZLHOFFER I. (1730 BAVORSKO – 1770 BRNO)

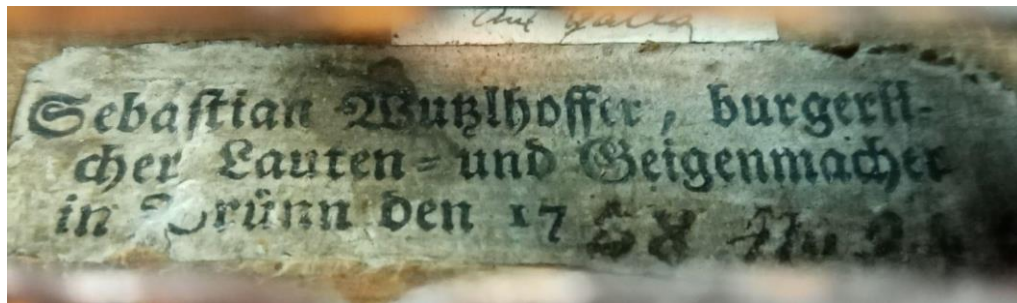
viola E 293

datace: 1758

provenience: Karel Nekvasil, Znojmo

opravit: Antonín Galla, 1952

DĚJINY HOUSLAŘSTVÍ V BRNĚ A BRNĚNSKÁ HOUSLAŘSKÁ ŠKOLA

- 2. větev školy – příchod rodiny Wildů, 1762
- Franz Anton Wild (1738 -1803) → Ignaz Andreas Wild (1777 –1838), Johann Georg Wild (1780-1840), Franz Wanke (1783-1833), Johann Zahler (1773-1815)

znaky:

- dlouhé, hluboké a otevřené C výřezy
- vyrovnanější poměry částí korpusu
- horní růžky mají často širší rozteč než horní část korpusu
- obrys korpusu je mnohem okrouhlejší než u Hentschla
- zvukové otvory typu Andrey Amatiho blízko u okrajů, koncové otvory silně elipsovité
- hlavice nepříliš ladné

FRANZ ANTON WILD (1738 MARKNEUKIRCHEN-1803 BRNO)

housle E 431

datace: 1790?

provenience: staré sbírkové fondy div. odd. Moravského muzea

Anton Hill, Sägerl.
Herrn d. Geigenmacher in
Wien, Anno 17...

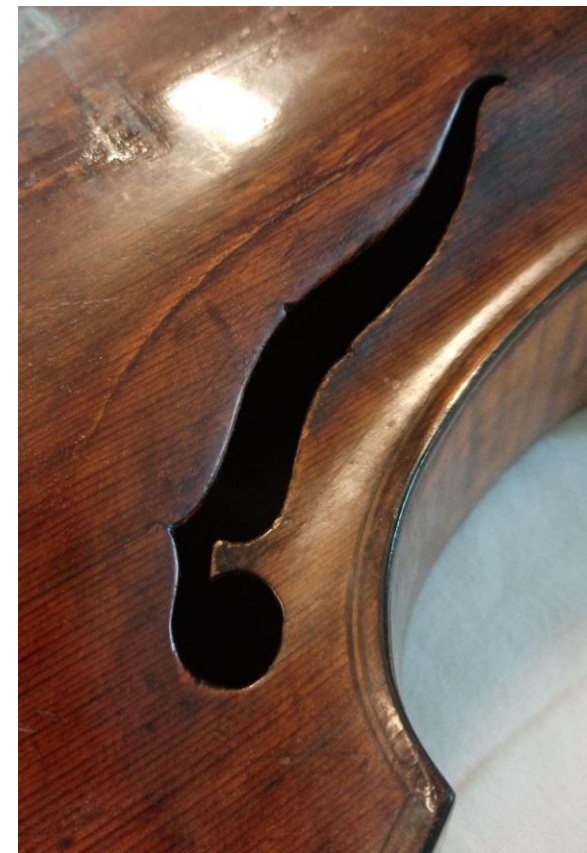

FRANZ ANTON WILD (1738 MARKNEUKIRCHEN-1803 BRNO)

altový kvinton E 366

datace: 1766

Provenience: K. Hlobil, Zastávka
u Brna

IGNAZ ANDREAS WILD (1777 BRNO –1838 BRNO)

housle E 163

datace: 1811?

Provenience: A. Kužel, Brno

BERNARD JOHANN WUTZELHOFER (1789 BRNO –1861 BRNO)

chanotické housle E 353

datace: 1822 (inv. kniha 1825)

oprava: Emanuel Glassl, Graslitz,
1936

provenience: Marie Gerlichová, Brno

BERNARD JOHANN WUTZELHOFER (1789 BRNO –1861 BRNO)

viola E 310

datace: 1816 (inv. kniha 1811, korespondence 1814)

opravit: B. Boček, Praha 1930

Provenience: K. Martinovský, Praha

Bernardus Wutzlhofer,
fecit Brunæ Anno 1816
Nro. 44

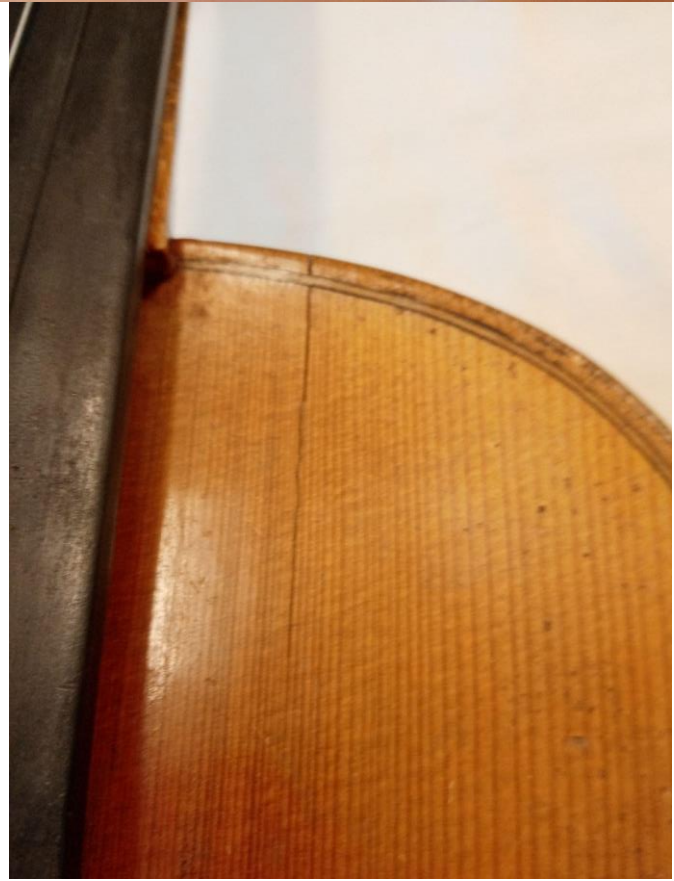
JAKOB KLIMENT (1811 Třebíč - 1897 Brno)

house E 412

date: 1870

Provenience: pozůstalost Adolfa Straky,
Kvasice

JOSEF KLIMENT (1866-1904)

housle E 413

nedatovány

provenience: pozůstalost Adolfa Straky, Kvasice

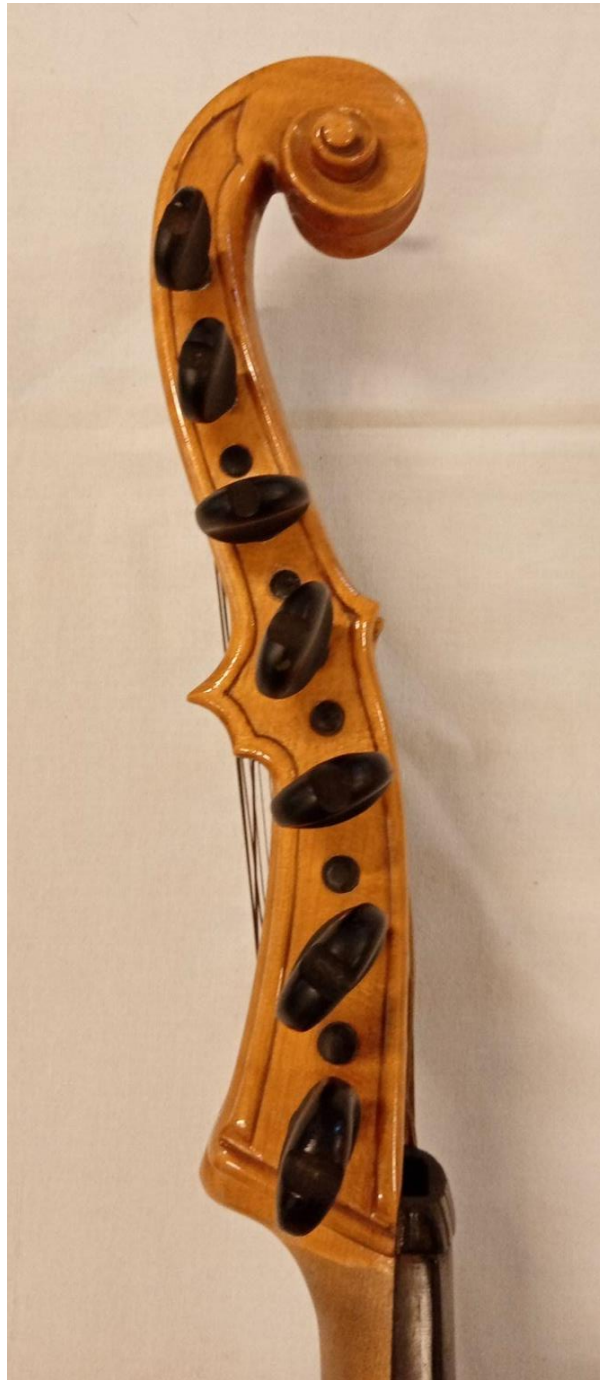
ALBERT HOSCHEK (?-?)

viola d'amour E 368

Datace: 1913

Provenience: St. konzervatoř Brno

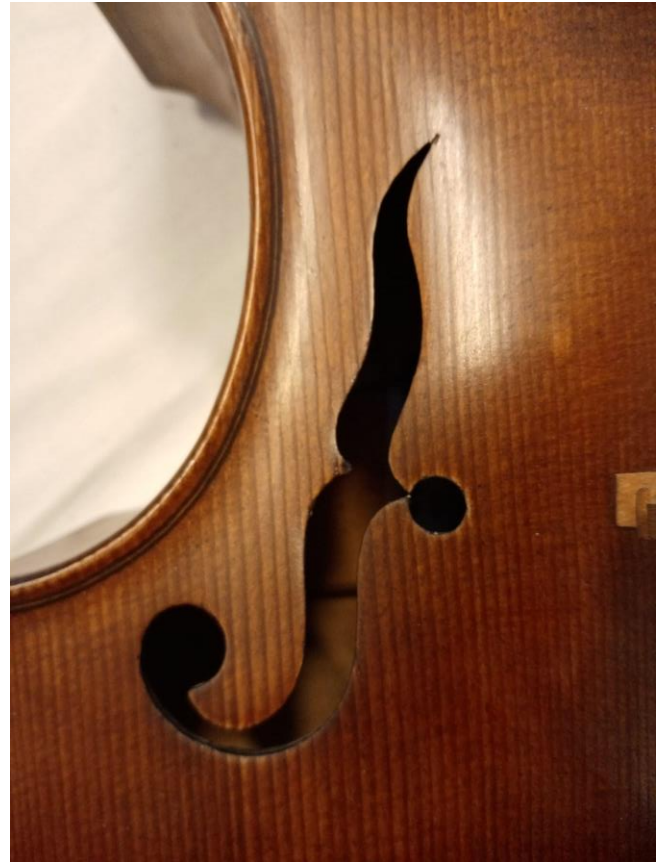
ANTONÍN GALLA (1897 LELEKOVICE U BRNA – 1972 BRNO)

kvinton E 370

Datace: 1957

Prov.: St. konzervatoř Brno

LITERATURA

- JALOVEC, Karel. *Čeští houslaři*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1959
- KUNZ, Ludvík a Pavel KURFÜRST. *Organologie*. 2., Sonderdrucke aus Acta Musei Moraviae.. Brno: Moravské muzeum, 1977, s. 227-238.
- KURFÜRST, Pavel. *Existovala brněnská houslařská škola?* In Hudební nástroje: časopis pro výzkum, vývoj, výrobu a užití hudebních nástrojů. Hradec Králové: Československé hudební nástroje, 1981, roč. 18, č. 1-4.
- CHUDOVÁ, Kateřina. *Houslařství v Brně* [online]. Brno, 2007 [cit. 2022-10-08]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/rypir/>. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta.
- KURFÜRST, Pavel. Brněnští hudební nástrojaři 14.-19. století. Brno: Etnografické muzeum, 1980.
- KURFÜRST, Pavel. *Galla, Antonín*. In Český hudební slovník osob a institucí. https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=2178
- KURFÜRST, Pavel. *Hudební nástroje*. Praha: Togga, 2002.
- KURFÜRST, Pavel. *Organologie: (propedeutika, exemplifikace)*. Hradec Králové: Georgius, 1998, s. 305.
- LUKEŠ, Miroslav. *Hudební sbírka z kostela Nanebevzetí Panny Marie a sv. Jana Nepomuckého v Kvasicích a její tematický katalog* [online]. Brno, 2022 [cit. 2022-10-08]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/xyfxe/>. Disertační práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta.
- PENKALOVÁ-TLÁSKALOVÁ, Jana. *Brněnští houslaři*. Diplomová práce. FF UJEP, Brno: 1965.
- PILAŘ, Vladimír a František ŠRÁMEK. *Umění houslařů*. 2., upr. vyd. Praha: Panton, 1989.
- Pivoda, Ondřej. *Oddělení Dějin Hudby Moravského Zemského Muzea*. In Český hudební slovník. https://ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=1004398.